

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ ПРАВА

Методичні рекомендації
до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання
за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Електронний ресурс

Рецензенти:

О. В. Чуешкова – кандидат філологічних наук, доцент кафедри краєзнавчо-туристичної роботи, соціальних і гуманітарних наук Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

О. Г. Гусак – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Харківського національного медичного університету.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 1 від 23 жовтня 2025 року)*

Т 33 **Теоретико-прикладні основи права** : методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» [Електронний ресурс] / уклад. О. П. Варич, Д. В. Коваленко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 106 с.)

Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Теоретико-прикладні основи права» спрямовані на оптимізацію організації самостійної роботи студентів з метою ефективного опанування освітнього компонента. В навчальному виданні детально описано основні форми самостійної роботи, розроблено систему контролю та оцінювання самостійної роботи студентів. У рамках кожної теми надано вичерпну інформацію стосовно джерел та розроблено індивідуальні завдання, виконання яких підвищить якість знань студентів з дисципліни.

Видання призначене здобувачам вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

УДК [340(477):37.016](075.3)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025

© Варич О. П., Коваленко Д. В., уклад., 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 1. Методичні рекомендації.....	9
Розділ 2. Практична частина.....	19
Тема 1. Поняття та сутність держави і права.....	18
Тема 2. Система права.....	23
Тема 3. Реалізації права	28
Тема 4. Поняття правової держави та її характерні ознаки. Самоврядування народу: поняття, принципи і форми здійснення. Основні форми демократії в Україні.....	33
Тема 5. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина	38
Тема 6. Основи цивільного законодавства.	43
Тема 7. Право власності.....	47
Тема 8. Зобов'язальне право.....	52
Тема 9. Договірне право.....	56
Тема 10. Право інтелектуальної власності.....	60
Тема 11. Спадкове право.....	66
Тема 12. Сімейне право.....	70
Тема 13. Загальна характеристика системи освіти.....	74
Тема 14. Освітнє законодавство.....	78
Тема 15. Принцип академічної доброчесності: поняття, види порушень, відповідальність.....	82
Тема 16. Правові основи управління в системі освіти.....	86
Тема 17. Вища освіта в Україні.....	90
Тема 18. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти.....	94
Тема 19. Правовий статус учасників освітнього процесу.....	98
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	103

ВСТУП

Організація та планування самостійної роботи студентів є важливим компонентом освітнього процесу у вищій школі. На сьогоднішній день, в системі освітнього законодавства сформульована чітка позиція, що самостійна робота є однією із форм організації освітнього процесу поряд з такими формами як навчальні заняття, практична підготовка та контрольні заходи. Крім того, підсумковий бал студента за результатами вивчення навчальної дисципліни, обов'язково включає бали за самостійну роботу.

Сучасні підходи у викладанні навчальних дисциплін передбачають чіткий розподіл часу на аудиторну та самостійну роботу. При цьому, в рамках кожного курсу розробляються не тільки форми самостійної роботи, а також контрольні заходи з боку викладача з обов'язковим оцінюванням в балах. Згідно Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ ім. В. Н. Каразіна самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Організація та планування самостійної роботи студентів в рамках курсу «Теоретико-прикладні основи права» передбачає поєднання різноманітних форм, методів та способів контролю. Викладачами курсу реалізовані положення освітньо-професійних програм стосовно стилю викладання, запроваджені інноваційні методи навчання, навчальний матеріал чітко розподілений за формами аудиторного та самостійного опрацювання. Сформована система ідентифікації, оцінки та вимірювання результатів навчання в цілому і кожного окремо.

Кредитно-трансферна система у вищій освіті передбачає, що на вивчення освітнього компоненту виділяється певна кількість кредитів. На дисципліну «Теоретико-прикладні основи права» виділяється 6 кредитів. В годинах розподіл часу виглядає наступним чином – загальна кількість годин 180, із них аудиторне навантаження складає 90 годин (лекції – 38 год, пз – 52 годин), самостійна робота складає 90 годин. На опанування Розділу 1. Правові засади українського суспільства виділяється 100 год, з них 24 год – лекції, 32 год – практичні заняття, 44 год – самостійна робота. Розділ 2. Теоретико-правові основи освіти опанується з розрахунку 80 год, з них 14 год – лекційні заняття, 20 год – практичні заняття, 46 год – самостійна робота.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Правові засади українського суспільства

Тема 1. Поняття та сутність держави і права

Загальне поняття права. Теорії праворозуміння. Основні значення терміна «право». Право у загально-соціальному розумінні. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. Зв'язок права і держави. Публічне і приватне право.

Поняття праворозуміння. Класифікація форм праворозуміння. Теорії праворозуміння. Теорія природного права як складова національного законодавства. «Чиста теорія права» Кельзена. Вузьке праворозуміння та широке праворозуміння.

Поняття та сутність держави. Ознаки держави. Механізм держави. Державний апарат.

Тема 2. Система права

Поняття системи права. Поняття галузі права. Предмет, метод та юридичний режим регулювання як класифікаційні підстави галузевої систематизації правових норм. Основні галузі права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел: конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, фінансове, сімейне, земельне, кримінальне, цивільне процесуальне, господарське процесуальне, кримінально-процесуальне, кримінально-виконавче.

Система права та система законодавства, комплексні галузі права. Підгалузі права та правові інститути. Правоутворення як процес самоорганізації права.

Тема 3. Реалізації права

Поняття, форми та способи реалізації норм права. Взаємозв'язок норми права та правовідносини. Поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин. Юридичні факти.

Застосування права як форма його реалізації. Стадії процесу застосування норм права.

Поняття тлумачення норм права. Види і способи тлумачення права.

Юридична відповідальність. Законність та правопорядок.

Тема 4. Поняття правової держави та її характерні ознаки.

Самоврядування народу: поняття, принципи і форми здійснення. Основні форми демократії в Україні

Поняття та сутність правової держави. Становлення та імплементація в національне законодавство теорії правової держави. Характерні ознаки правової держави.

Самоврядування народу: поняття, принципи і форми здійснення. Основні форми демократії в Україні. Порядок проведення референдуму.

Тема 5. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина.

Права і свободи людини і громадянина, їх співвідношення. Конституційні права, свободи людини і громадянина. Класифікація конституційних прав та свобод людини і громадянина. Права людини і права громадянина. Особисті права і свободи. Політичні права і свободи. Соціальні, економічні, екологічні, культурні права і свободи.

Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: порядок призначення, повноваження.

Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. Поняття «іноземець» та «особа без громадянства». Імміграція в Україну.

Правова регламентація загального режиму іноземців в Україні. Закони України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про біженців», «Про імміграцію».

Права, свободи і обов'язки іноземців.

Тема 6. Основи цивільного законодавства

Поняття цивільного права. Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Об'єкти цивільно-правових відносин.

Джерела та система цивільного права. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм власності.

Суб'єкти цивільного права. Громадяни (фізичні особи), їхні основні юридичні властивості як суб'єктів цивільно-правових відносин. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян: повна, неповна, часткова. Обмеження дієздатності. Визнання громадянина недієздатним.

Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Тема 7. Право власності.

Поняття права власності. Суб'єкти права власності: фізичні особи, юридичні особи, держава, місцеві громади. Об'єкти права власності. Правомочності власника: право на володіння, право на користування, право на розпорядження. Види права власності: приватна власність, державна власність, комунальна власність. Захист права власності. Визнання права власності на

майно. Відновлення порушеного права на майно. Відшкодування збитків, завданих незаконним позбавленням майна.

Перехід права власності. Договір (купівля-продаж, дарування, оренда, міна) — найпоширеніший спосіб передачі права власності. Спадкування. Конфіскація або примусове відчуження.

Тема 8. Зобов'язальне право

Поняття цивільно-правового зобов'язання. Суб'єкт, предмет та підстави виникнення зобов'язань. Цивільно-правовий договір ж підстава виникнення зобов'язань. Види зобов'язань (договорів). Процес (порядок) укладання договору. Загальні умови виконання зобов'язань. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Припинення зобов'язань, способи припинення зобов'язань. Поняття, підстави та умови відповідальності за порушення зобов'язань. Види цивільно-правової відповідальності.

Тема 9. Договірне право

Поняття та зміст договору. Принципи договірного права. Класифікація договорів. Умови дійсності договорів. Істотні умови договору. Порядок укладання договорів. Підстави припинення договорів. Характеристика майнових договорів. Характеристика договорів про надання послуг. Характеристика договорів про виконання робіт.

Тема 10. Право інтелектуальної власності

Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Види порушень авторського права та суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти права промислової власності. Особливості правового регулювання об'єктів ідентифікації суб'єктів господарської діяльності.

Тема 11. Спадкове право

Поняття спадкового права. Загальні питання спадкування в Україні. Правовий статус спадкодавця та спадкоємців. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Заповіт: умови дійсності заповіту.

Тема 12. Сімейне право

Поняття сімейного права. Майнові відносини подружжя. Спільна власність подружжя. Роздільна власність. Розподіл майна під час розлучення. Способи забезпечення виконання сімейних прав. Припинення сімейних правовідносин. Відповідальність за порушення сімейних прав. Шлюб як основна категорія сімейного права.

Розділ 2. Теоретико-правові основи освіти

Тема 13. Загальна характеристика системи освіти

Структура освіти та заклади освіти України. Прийом на навчання до закладів вищої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої

освіти, пільги при вступі. Категорії учасників освітнього процесу. Сучасні проблеми та тенденції розвитку системи освіти України.

Тема 14. Освітнє законодавство

Норма права, її структура та види норм права. Джерела права та система законодавства України. Історія формування освітнього права. Джерела сучасного освітнього права та базові положення освітнього законодавства України.

Тема 15. Принцип академічної доброчесності: поняття, види порушень, відповідальність

Поняття та зміст принципу академічної доброчесності. Види порушень принципу академічної доброчесності. Законодавство в галузі реалізації принципу академічної доброчесності. Способи притягнення до академічної відповідальності.

Тема 16. Правові основи управління в системі освіти

Органи управління освітою та їх повноваження. Правовий статус Міністерства освіти і науки України. Правовий статус засновника закладу освіти. Управління закладом вищої освіти. Робочі та колегіальні органи управління закладом вищої освіти. Управління закладом професійно-технічної освіти.

Тема 17. Вища освіта в Україні

Рівні, ступені та спеціальності вищої освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти та планування освітнього процесу. Академічна мобільність. Документи про вищу освіту. Структура та керівний склад закладу вищої освіти.

Тема 18. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти

Навчальний час студента. Поняття академічної години. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять. Нормативно-правові акти, які регулюють освітній процес. Нормативні документи в освітній діяльності. Контрольні заходи та атестація здобувачів вищої освіти. Основи самоорганізації навчальної діяльності студента у закладі вищої освіти. Виховна робота та психолого-педагогічний супровід студентів.

Тема 19. Правовий статус учасників освітнього процесу

Права та обов'язки студентів. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення студентів. Форми соціального захисту студентів. Стипендіальне забезпечення. Студентське самоврядування та студентські профспілки.

Категорії працівників закладів вищої та професійно-технічної освіти, їх основні права та обов'язки, соціальні гарантії та пільги. Робочий час, відпустка та оплата праці науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої та професійно-технічної освіти.

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

В рамках освітнього компоненту передбачається використання наступних форм організації та виконання самостійної роботи

Форми організації самостійної роботи	Форми виконання самостійної роботи
<i>Опрацювання навчального матеріалу</i>	Робота з обов'язковою та додатковою літературою
	Підготовка до виконання усних вправ
	Підготовка до виконання письмових вправ
<i>Виконання індивідуальних завдань</i>	Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності
	Анотація додаткової літератури
	Виконання завдань, направлених на покращення навичок роботи з законодавчими базами
<i>Науково-дослідна робота</i>	Аналітичний огляд наукових статей з теми
<i>Формування портфоліо як форма контролю за самостійною роботою</i>	Формування електронної теки в рамках кожної теми, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали
	Формування електронної теки в рамках кожної теми, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти

	Систематизація власних доробків та індивідуальних завдань в електронній формі за темами
--	---

ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

- Робота з обов'язковою та додатковою літературою, конспектом лекцій або презентацією за темою.

Студенти самостійно ознайомлюються з науковими джерелами, книжками, статтями, нормативно- правовими актами та інтернет-ресурсами. Під час цього процесу вони створюють конспекти, виділяють основні поняття та узагальнюють інформацію, що в подальшому використовується для кращого засвоєння матеріалу. Опрацювання навчального матеріалу розвиває критичне мислення та аналітичні здібності, формує навички роботи з інформацією: виділення суттєвих даних, узагальнення та структурування знань. Також сприяє розвитку самодисципліни, оскільки студент планує власний навчальний процес.

Список рекомендованої літератури та нормативно-правових актів надано в рамках кожної теми.

- Підготовка до виконання усних вправ.

Однією із форм роботи на практичних заняттях є демонстрація усних навичок володіння матеріалом. Демонстрація усних навичок володіння матеріалом є важливою формою роботи, яка має низку позитивних наслідків для студентів. Серед них можна виділити такі аспекти:

Поглиблення розуміння матеріалу. Коли студент пояснює і дискутує тему вголос, він не лише відтворює запам'ятовані факти, а й усвідомлено структурує матеріал, надаючи йому логічну послідовність. Це сприяє кращому засвоєнню інформації та закріпленню вивченого.

Розвиток комунікативних навичок. Уміння чітко і аргументовано висловлювати свої думки є надзвичайно важливим як у навчальному процесі, так і в майбутній професійній діяльності. Усні презентації допомагають студентам

навчитися адаптувати мову до аудиторії, розвивати навички активного слухання та давати конструктивний зворотний зв'язок.

Зміцнення критичного мислення та аналітичних здібностей. Під час демонстрації матеріалу студент часто стикається з питаннями або контраргументами, що стимулює його логічно мислити, аналізувати інформацію з різних кутів і робити висновки на ходу. Такий процес змушує його критично переосмислювати власні знання та ідеї.

Підвищення самооцінки та формування впевненості. Постійна практика публічних виступів дозволяє подолати страх виступів перед аудиторією, стимулює розвиток особистісної впевненості і допомагає сприймати критику як стимул для самовдосконалення.

Можливість отримання зворотного зв'язку. Демонстрація усних навичок дозволяє викладачам та одногрупникам надати конструктивні коментарі, що сприяють корекції помилок і уточненню понять. Такий зворотний зв'язок є важливим компонентом безперервного навчання.

Таким чином, така форма роботи не лише перевіряє рівень володіння матеріалом, але й сприяє розвитку широкого спектру навичок, від аналітичного мислення до комунікативної майстерності. Ці вміння мають важливе значення для успішної академічної та професійної кар'єри.

Демонстрація усних навичок володіння матеріалом здійснюється через:

- участь в експрес опитуванні за ключовими питаннями теми;
- виступи з доповідями;
- демонстрація презентацій.

Самостійна робота студентів у процесі формування усних навичок володіння матеріалом передбачає самоперевірку студентами знань за запропонованими питаннями (див. питання для обговорення в рамках кожної теми), обрання теми усного виступу чи презентації (див. теми в практичній частині) та їх підготовка.

Підготовка усного виступу чи презентації потребує від студентів виконання певних правил, а саме:

- попереднього аналізу запропонованих тем;
- знайомства із рекомендованою літературою за обраною темою;
- аналізу нормативно-правових актів, в яких врегульовано основні питання обраної теми;
- складання плану усної доповіді чи презентації;
- підготовки тексту доповіді;
- формування слайдів у форматі Power Point;
- усунення розбіжностей між положеннями теоретичних навчально-наукових джерел та нормативно-правових актів;
- самостійного попереднього переказу складеного тексту з метою формування навичок вільного відтворення опрацьованого матеріалу в межах відведеного викладачем часу (не більше 3 – 5 хвилин).

Оцінювання усного виступу чи презентації здійснюється викладачем під час публічного виступу на практичному занятті. За наявності поважних причин, які призвели до відсутності студента на практичному занятті, представлення вказаного завдання може відбуватися під час демонстрації студентом викладачеві портфоліо в електронній формі в рамках проведення консультації.

- Підготовка до виконання письмових вправ. Одним із елементів поточного контролю є виконання письмових практичних завдань на практичних заняттях. *Вказана робота передбачає такі форми виконання завдань:*

- робота з контекстними таблицями;
- виконання письмових вправ, розроблених з урахуванням таксономії навчальних завдань за Б. Блумом;
- вирішення правових проблемних ситуацій.

Вказана форма самостійної роботи носить абсолютно автономний характер, так як не передбачає прямої форми контролю. Рівень підготовки до виконання письмових вправ студенти демонструють безпосередньо під час фактичного їх виконання. Відповідно, бали студенти отримують за успішне проходження такої форми поточного контролю, як робота з таблицями,

виконання практичних завдань під час практичних занять. Опосередкований контроль за зазначеною формою самостійної роботи передбачає перевірку викладачем виконаних завдань.

Можливі форми самостійної роботи в рамках зазначеного блоку – це попереднє знайомство із конкретними завданнями, які відображені в бланках завдань до практичних занять; перевірка достатності теоретичних знань для подальшої їх трансформації в практичні навички; детальний аналіз відповідних розділів загальних та спеціальних законів в рамках заданої теми практичного заняття; попередній аналіз правових ситуацій та визначення основних статей конкретних нормативно-правових актів, які необхідно використати для правильного вирішення запропонованої правової проблеми.

ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності.
- Анотація навчальної літератури.
- Виконання завдань, направлених на покращення навичок роботи з законодавчими базами.

Вказана форма самостійної роботи передбачає виконання студентами контрольних завдань індивідуально поза аудиторією. В рамках кожної теми розробляється декілька груп вправ, направлених на удосконалення таких програмних результатів навчання як здатність до самоосвіти, здатність до аналізу та синтезу. Ця форма роботи передбачає проходження процедури оцінювання. Загальна кількість балів, які студент отримує за вказаною формою роботи – 15 балів. Вид поточного контролю – оцінювання викладачем електронної форми портфоліо, де в рамках конкретних тем студент демонструє всі свої напрацювання, за вказаним розділом також.

- *Виконання завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності.*

Суть завдань, направлених на покращення навичок самоорганізації навчальної діяльності полягає в удосконаленні навичок роботи з навчальною літературою; поглибленні умінь працювати зі структурою тексту: виділяти елементи, які несуть основне смислове навантаження, знаходити ключові поняття, судження, умовиводи; оволодінні різними видами конспектування; підвищенні самодисципліни при опануванні тем курсу через удосконалення навичок системного підходу до оформлення результатів роботи з навчальною та науковою літературою.

Студенту необхідно буде додатково працювати з рекомендованими джерелами та демонструвати викладачеві результати такої роботи. Завдання формуються до кожної теми окремо на базі основної та додаткової літератури.

- Анотація додаткової літератури.

Вказана форма робота передбачає індивідуальний творчий характер і має відповідати вимогам академічної доброчесності. Крім того, студенти мають продемонструвати сформованість навичок роботи зі структурами тексту, здатність виділяти головні елементи опрацьованого джерела.

Для виконання цього завдання студентам пропонується використовувати такий тип анотації як **реферативна**. Особливість цієї форми анотації полягає у тому, що вона у стислій формі за допомогою індикативних та інформативних методів скорочення інформації передає зміст анотованого джерела.

Крім творчого характеру, анотація також повинна відповідати певним вимогам. По суті, **анотація** – це скорочена версія навчального, наукового чи навчально-наукового тексту, основна мета якої заохотити можливого читача опрацювати твір в цілому. У нашому випадку додається ще й такий елемент, як можливість відтворити на підставі анотації весь твір.

Основні вимоги до анотації:

1. **Обсяг:** зазвичай — **500–1000 знаків** (0,5–1 сторінка тексту).
2. **Структура анотація повинна включати наступні елементи:**

Призначення: кому адресована література (студентам, викладачам, магістрам, практикам); рівень освіти (бакалаврат, магістратура, післядипломна тощо).

Тематика і зміст: коротко про тематику та розділи; які основні поняття чи напрями охоплено.

Особливості: інноваційність, наявність практичних завдань, авторські методики, відповідність стандартам ЗВО чи профстандартам.

Навчальна цінність: як допомагає досягти навчальних результатів; зв'язок із компетентностями (якщо застосовується).

3. Мова і стиль: науково-інформаційний стиль (чіткий, логічний, без емоцій); без розлогих фраз, оціночних суджень і повторів; використання термінології фаху.

Зразок фраз для анотації:

- "У посібнику розглянуто основні підходи до..."
- "Матеріал структуровано відповідно до навчальної програми..."
- "Рекомендовано для студентів спеціальностей..."
- "Містить тестові завдання, кейси та практичні рекомендації..."

Анотація зберігається у відповідній темі портфоліо і таким чином, представляється для оцінювання викладачеві.

- *Виконання завдань, направлених на удосконалення навичок роботи із законодавчими базами.*

В рамках вказаного блоку самостійної роботи передбачається пошук та збереження текстів нормативно-правових актів, а також виконання завдань, за допомогою яких студенти мають можливість удосконалити навички з класифікації нормативно-правових актів в залежності від юридичної сили.

Робота з нормативно-правовими актами дає студентам можливість зрозуміти функціонування законодавчої бази [Верховної ради України](#) та поглибити знання ключових понять в рамках конкретної теми курсу

Опрацьовані тексти нормативно-правових актів зберігаються до відповідної теки портфоліо. Бали за вказаною формою самостійної роботи є складовим елементом балів за формування портфоліо.

Основні вимоги до нормативно-правових актів, що зберігаються до конкретної теки портфоліо:

- вони мають регулювати суспільні відносини, які розглядаються в рамках заявленої теми;
- вони мають бути розташовані в залежності від юридичної сили;
- вони мають бути чинними;
- текст має носити офіційний характер.

Виконання завдань з класифікації нормативно-правових актів передбачає пошук на сайті [Верховної ради України](#) за ключовим словом в назві, нормативно-правових актів та їх подальшу фільтрацію і ранжування в залежності від юридичної сили. Кінцевий варіант списку зберігається в теку «Портфоліо», папка «Нормативно-правові акти» відповідної теми.

ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

Портфоліо – це метод, за допомогою якого відбувається систематизація знань студентів, їх поглиблення, розширення та узагальнення в рамках самостійної роботи.

Матеріальною формою вираження портфоліо є структурована за темами електронна тека до складу якої входять такі папки, як:

ОПРАЦЬОВАНА ЛІТЕРАТУРА
(тексти, анотації, власні конспекти, наукові статті)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

ВЛАСНІ ДОРОБКИ
(презентації, доповіді, есе, реферати)

Папка «Опрацьована література» передбачає зберігання в електронному вигляді в рамках теми курсу (згідно навчальної програми дисципліни) додаткових джерел. Обов'язковим елементом цієї папки є дві *власних анотації*

мінімум (в рамках будь-якої теми або декількох тем курсу). Написання додаткових анотацій дає можливість отримати додаткові бали.

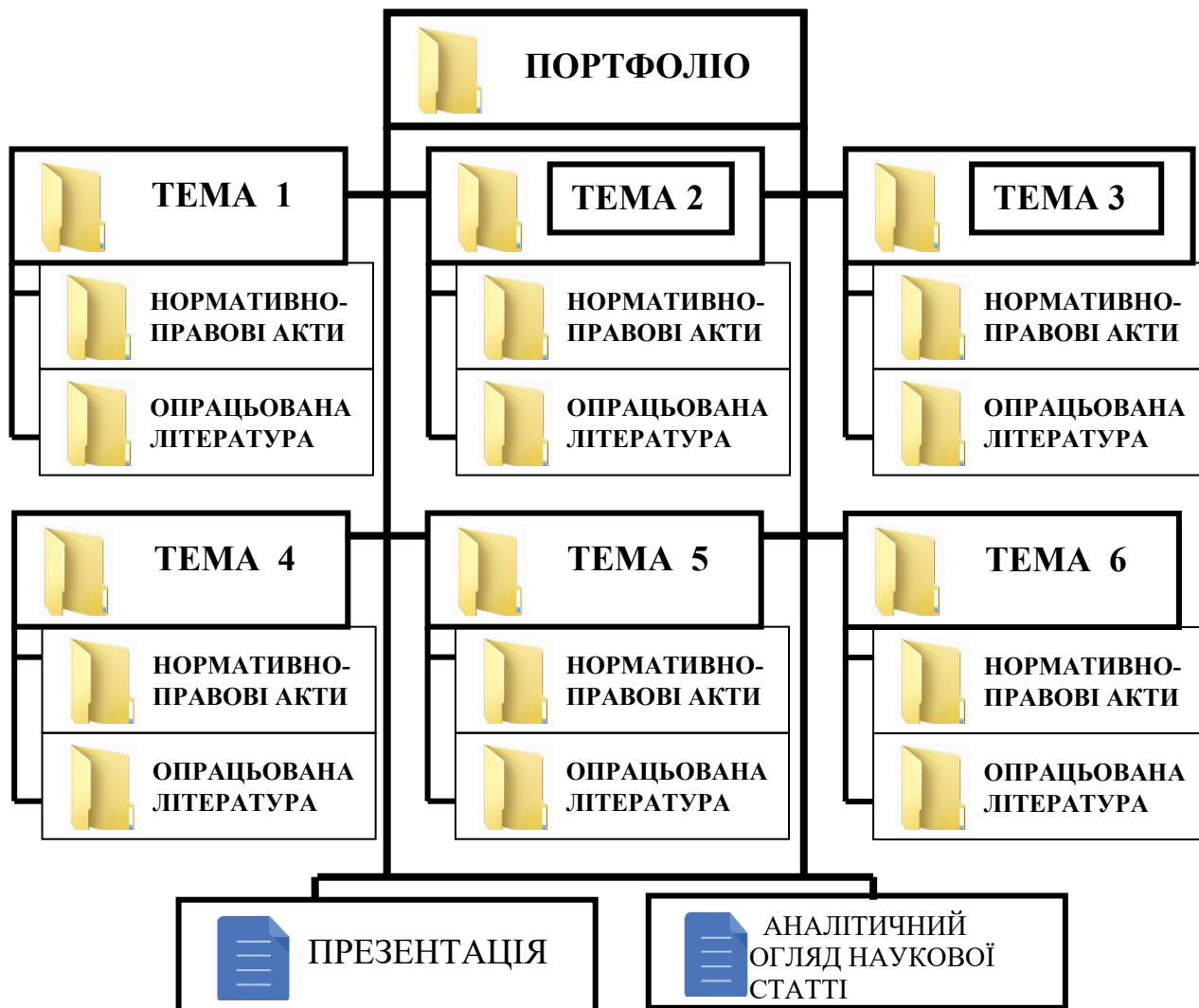
Ще одним обов'язковим елементом є *плановий конспект* одного з розділів навчального посібника «*Правові засади українського суспільства*» (за вибором студента).

Папка «Нормативно-правові акти» формується шляхом зберігання офіційних текстів (сайт Верховної ради України) нормативно-правових актів, за допомогою яких здійснюється нормативно-правове регулювання суспільних відносин, що є предметом розгляду в рамках заявленої теми. При цьому, обираються лише ті нормативно-правові акти, які є чинними на момент їх опрацювання. Крім того, деякі напрямки освітньої діяльності регулюються та уточнюються в локальних НПА конкретного закладу вищої освіти, тому при аналізі таких тем обов'язковим елементом цієї папки є локальні нормативно-правові акти Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, які регулюють саме опрацьований напрямок.

Папка «Власні доробки» включає в себе презентації або доповіді з курсу як ті, з якими студент виступав на практичному занятті, так і не представлені публічно в аудиторії. Бали за вказаний тип робіт не входять до загального балу за портфоліо та оцінюються в рамках демонстрації усних навичок володіння матеріалом. В процесі вивчення курсу студент має виконати не менше 2 усних виступів (+2 презентації). Інші презентації дають можливість отримати додаткові бали (від 1 до 5 балів).

Обов'язковим елементом папки є аналітичний огляд наукової статті з теми. Для отримання максимального балу за формування портфоліо необхідно мати один аналітичний огляд. Оцінювання безпосередньо цього виду самостійної роботи відбувається в рамках науково-дослідної роботи.

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ПОРТФОЛІО ВИГЛЯДАЄ НАСТУПНИМ ЧИНОМ:

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053 Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.
2. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
3. [Теорія держави та права](#) : навч. посіб. / [С. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
4. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. [Конституція України](#) [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 *Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник*

Ключові поняття: Держава, право, міфологічна теорія, релігійна теорія, патріархальна теорія, патерналістська теорія, патримоніальна теорія, договірна теорія, теорія насильства, психологічна теорія, суверенітет, незалежність, самостійність, форма держави, форма державного устрою, монархія, республіка, федерація, форма державного режиму, демократичний режим, авторитарний режим, тоталітарний режим, форма державного правління, державний апарат, праворозуміння, позитивне право, природне право, об'єктивне право, суб'єктивне право, системність права, об'єктивність права, формальна визначеність права, загальнообов'язковість права, функції права, структура права.

1. 2. 2 Підготуйте до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Поняття та зміст основних теорій походження держави.
2. Поняття та основні функції держави.
3. Механізм держави та державний апарат.
4. Форми державного устрою.
5. Праворозуміння: основні форми та підходи.
6. Поняття, зміст та ознаки права.
7. Суб'єктивне та об'єктивне право, позитивне та природне право.
8. Основні функції та структура права.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Основні теорії походження держави.
2. Держава в різні історичні періоди.
3. Механізм держави.
4. Система державного устрою України.
5. Система державного устрою Великобританії.
6. Система державного устрою Польщі.
7. Праворозуміння як елемент правової культури.

8. *Вплив нормативістської теорії на формування романо-германської системи права.*
9. *Поняття права в різних правових системах.*
10. *Принцип формальної рівності у праві: теорія та історія.*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланками завдань до практичних занять 1, 2

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 1 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 1 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 1 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 1 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 1. 1 лекції 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- б) § 1. 2 лекції 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) § 1. 3 лекції 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- г) § 1.4 лекції 1 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Знайдіть на сайті Верховної Ради України Конституцію України та збережіть її до портфоліо.

2. 3. 2. Продовжуючи працювати з текстом Конституції на сайті ВРУ, використайте функцію Зміст та дайте аналіз структури Основного Закону України.

2. 3. 3. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим словом як «законодавча влада», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо.

2. 3. 4. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Погорєлова З.О. Законодавча влада як легітимна основа законотворчої діяльності // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2021. – № 66. – С. 19–26.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 2. СИСТЕМА ПРАВА

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053 Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад.. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.
2. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
3. [Теорія держави та права](#) : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
4. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. [Конституція України](#) [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. [Про Регламент Верховної Ради України](#): Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14. – С. 133.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Система права, приватне право, публічне право, предмет правового регулювання, метод правового регулювання, джерела права, правова доктрина, звичай, норма права, гіпотеза, диспозиція, санкція, нормативно-правовий акт, судовий прецедент, система законодавства, галузь законодавства, інститут законодавства, підгалузь законодавства, економічні

норми, політичні норми, релігійні норми, норма права, структура норми права, гіпотеза, диспозиція, санкція. систематизація законодавства, інкорпорація, кодифікація, консолідація.

1. 2. 2 Підготуйте до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Система права: поняття, ознаки, елементи системи права. Інститут права: поняття і види. Галузь права як базовий елемент права.
2. Поняття правової норми та її ознаки.
3. Види правових норм. Практичне значення класифікації правових норм.
4. Предмет і метод правового регулювання як підстава для відокремлення галузей права.
5. Приватне і публічне право та еволюція правової системи України.
6. Матеріальне і процесуальне право.
7. Система законодавства: поняття та предмет.
8. Галузі законодавства: основні види згідно класифікаторів міністерства юстиції України.
9. Систематизація законодавства: кодифікація, інкорпорація, консолідація.
10. Нормативно-правовий акт: поняття, ознаки, види. Відмінність нормативно-правового акта від інших актів (документів) правового характеру.
11. Закон як вид нормативно-правового акта: поняття, ознаки, види. Кодекс як особливий вид закону.
12. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття, види.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Сучасна система права України.
2. Структура методу правового регулювання.
3. Проблеми інституалізації приватного і публічного права України.
4. Правова норма – первинний елемент права.
5. Сучасна система законодавства України.

6. Структура галузей законодавства.
 7. Проблеми систематизації законодавства.
 8. Нормативно-правові акти та критерії їх законності.
 9. Юридична природа законів та підзаконних актів.
 10. Формальне закріплення юридичної сили нормативних актів.
 11. Проблеми реалізації підзаконних актів.
 12. Теоретико-правові аспекти класифікації підзаконних актів вищих органів державної влади України.
1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланками завдань до практичних занять 3, 4.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 3 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 4 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) лекція 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 3 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 4 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) лекція 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 3 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 4 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

г) лекція 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

а) глави 3 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

б) глави 4 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

в) теми 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

г) лекція 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

а) § 3. 1 лекції 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

б) § 3. 2 лекції 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

в) § 3. 3 лекції 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

г) § 3.4 лекції 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

д) § 3.5 лекції 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

е) § 3.6 лекції 3 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Знайдіть на сайті Верховної Ради України Закон України «Про регламент Верховної Ради України» та збережіть його до портфоліо.

2. 3. 2. Продовжуючи працювати з текстом ЗУ «Про регламент ВРУ» на сайті ВРУ, використайте функцію Зміст та дайте аналіз структури цього закону.

2. 3. 3. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим словом як «галузь законодавства», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо.

2. 3. 4. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Обушенко Н. Суть і значення систематизації законодавства в Україні / Н. Обушенко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2020. – № 4. – С. 101-106.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 3. РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053 Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.
2. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
3. [Теорія держави та права](#) : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
4. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. [Конституція України](#) [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Правовідносини, суб'єкти правовідносин (фізичні особи, юридичні особи, держава), об'єкти правовідносин (матеріальні та нематеріальні блага), зміст правовідносин (суб'єктивні права і юридичні обов'язки), юридичні факти (події та дії), галузі правовідносин (цивільні, адміністративні, трудові, кримінальні тощо), правоздатність і дієздатність, юридична відповідальність

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Правовідносини: поняття та ознаки.
2. Які елементи входять до складу правовідносин?
3. Яким чином правові норми впливають на правовідносини?

4. Які існують види правовідносин і чим вони відрізняються?
5. Яка роль юридичних фактів у виникненні, зміні та припиненні правовідносин?
6. Чим відрізняється правоздатність від дієздатності?
7. Як розмежувати суб'єктивні права та юридичні обов'язки учасників правовідносин?
8. Як порушення правовідносин призводить до юридичної відповідальності?
9. Чому правовідносини є важливими для функціонування держави і суспільства?

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. *Поняття та структура правовідносин: сутність і значення*
2. *Види правовідносин: критерії класифікації та особливості*
3. *Суб'єкти правовідносин: правоздатність і дієздатність*
4. *Юридичні факти як підстава виникнення, зміни та припинення правовідносин*
5. *Юридична відповідальність як наслідок порушення правовідносин*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 7.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 8 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 9 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

- г) теми 10 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 8 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 9 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 10 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 8 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 9 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 10 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 2 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 8 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 9 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 10 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації дивись в розділі 1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 2. 1 лекції 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- б) § 2. 2 лекції 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) § 2. 3 лекції 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

- г) § 2. 4 лекції 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) § 2. 5 лекції 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) § 2. 6 лекції 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за такими ключовими словами як «нематеріальні блага» або «юридична особа», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо.

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Шумило М.М. Методологічний підхід у формуванні вчення про правовідносини / М.М. Шумило // Науковий вісник Інституту держави і права ім. В.М. Корецького. – 2014. – Серія Право. – Випуск 27 – № 1. – С. 68–71.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 4. ПОНЯТТЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ. САМОВРЯДУВАННЯ НАРОДУ: ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ І ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ. ОСНОВНІ ФОРМИ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053 Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.
2. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
3. [Теорія держави та права](#) : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомірова. – К. : НАВС, Освіта України, 2017. – 320 с.
4. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с.
5. [Теорія держави і права](#) : підручник / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва, Т. О. Гуржій та ін. ; за заг. ред. Л. В. Ніколаєвої, Т. О. Гуржія. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с.
6. Бисага Ю.М., Белов Д.М., Ленгер Я.І., Митровка Я.В. Основи правознавства: підручник / Ю.М. Бисага та ін. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2008. – 320 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. [Конституція України](#) [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. *Виборчий кодекс України: Закон України від 19 грудня 2019 р. № 396-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 6. – С. 35.*
3. *Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30.06.2004 № 1932-IV// Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 36. – Ст. 448.*
4. *Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III// Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118.*

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: *Правова держава як елемент концептуального підходу, правова держава як правова категорія, принцип верховенства права, громадянське суспільство, принцип поділу влади, принцип взаємної відповідальності особи і держави, принцип незалежності та ефективності суду, принцип формування правосвідомості та правової культури, поліцейська держава, економічна система, політична система, соціальна система, культурно-духовна система, інформаційна система, безпосереднє народовладдя, безпосередня демократія, голосування, вибори, активне виборче право, пасивне виборче право, пропорційна виборча система, мажоритарна виборча система, змішана виборча система, виборці, виборча дільниця, електорат, референдум.*

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Правова держава та її основні ознаки. Історичні джерела правової держави.
2. Громадянське суспільство і правова держава та їх взаємодія.
3. Взаємна відповідальність особи і держави, її органів і посадових (службових) осіб.

4. Правосвідомість і правова культура громадян.
5. Поняття та форми безпосередньої демократії.
6. Поняття та види виборів, їх соціальна спрямованість.
7. Виборче право: поняття, принципи, шляхи реалізації.
8. Пропорційна, мажоритарна та змішана виборчі системи.
9. Оскарження рішень, дій та бездіяльності, що стосуються виборів.
10. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.
11. Референдум як форма безпосередньої демократії.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. *Верховенство права і правова держава: співвідношення та взаємодія.*
2. *Особливості сучасної демократії та її основні цінності.*
3. *Безпосередня демократія і представницька демократія: теоретико-методологічні аспекти.*
4. *Соціальна та правова держава: питання співвідношення.*
5. *Політичний плюралізм як умова розвитку демократичної держави: європейський досвід.*
6. *Інститути демократії в умовах розвитку громадянського суспільства: загальна характеристика.*
7. *Сучасна теорія демократії: питання генези та дослідження у правовій традиції.*
8. *Громадянське суспільство і соціальна, правова держава: ідейні витоки, поняття, проблеми формування в Україні.*
9. *Соціальна держава та її значення в розбудові правового, соціального суспільства.*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичних занять 5, 6.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) теми 25 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 3 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- г) пункту 4 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) теми 25 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 3 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- г) пункту 4 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) теми 25 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 3 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- г) пункту 4 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) теми 25 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);

- б) пункту 7 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 3 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- г) пункту 4 теми 1 навчального джерела 6 (список рекомендованої літератури);
- д) лекція 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- ж) § 4. 1 лекції 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- з) § 4. 2 лекції 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- и) § 4. 3 лекції 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- к) § 4. 4 лекції 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Знайдіть на сайті Верховної Ради України Виборчий кодекс України та збережіть його до портфоліо.

2. 3. 2. Продовжуючи працювати з текстом Виборчого кодексу України на сайті ВРУ, використайте функцію Зміст та дайте аналіз структури цього нормативно-правового акту.

2. 3. 3. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим терміном як «виборче право», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо.

2. 3. 4. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Кононенко Ю.С., Джолос С.В. Демократія: критичний погляд / Ю.С. Кононенко, С.В. Джолос // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2024. – № 81. – С. 32–39.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 5. ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053

Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.

2. Тертишник В.М. Права і свободи людини: підручник / В.М. Тертишник. – Київ: Алерта, 2022. – 432 с.
3. Теоретико-прикладні основи права: конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
4. Бисага Ю.М., Белов Д.М., Ленгер Я.І., Митровка Я.В. Основи правознавства: підручник / Ю.М. Бисага та ін. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2008. – 320 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – С. 65–72.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Держава, право, міфологічна теорія, релігійна теорія, патріархальна теорія, патерналістська теорія, патримоніальна теорія, договірна теорія, теорія насильства, психологічна теорія, суверенітет, незалежність, самостійність, форма держави, форма державного устрою, монархія, республіка, федерація, форма державного режиму, демократичний режим, авторитарний режим, тоталітарний режим, форма державного правління, державний апарат, праворозуміння, позитивне право, природне право, об'єктивне право, суб'єктивне право, системність права, об'єктивність права, формальна визначеність права, загальнообов'язковість права, функції права, структура права.

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Поняття та зміст основних теорій походження держави.

2. Поняття та основні функції держави.
3. Механізм держави та державний апарат.
4. Форми державного устрою.
5. Праворозуміння: основні форми та підходи.
6. Поняття, зміст та ознаки права.
7. Суб'єктивне та об'єктивне право, позитивне та природне право.
8. Основні функції та структура права.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Основні теорії походження держави.
2. Держава в різні історичні періоди.
3. Механізм держави.
4. Система державного устрою України.
5. Система державного устрою Великобританії.
6. Система державного устрою Польщі.
7. Праворозуміння як елемент правової культури.
8. Вплив нормативістської теорії на формування романо-германської системи права.
9. Поняття права в різних правових системах.
10. Принцип формальної рівності у праві: теорія та історія.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 8.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) теми 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

- б) лекція 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 1 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 2 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) теми 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- б) лекція 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 1 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 2 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) теми 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- б) лекція 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 1 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 2 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) теми 2 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- б) лекція 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 1 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 2 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- л) § 5. 1 лекції 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- м) § 5. 2 лекції 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

- н) § 5. 3 лекції 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- о) § 5.4 лекції 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим словом як «свобода», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо.

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Федюк Л. Право на життя у цивільному законодавстві / Л. Федюк // Право України. – 2004. – № 9. – С. 107–109

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 6. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053 Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад.. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.
2. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
3. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УППА, 2020. – 182 с
4. Харитонов Є.О. [Цивільне право України](#): підручник / Є.О. Харитонов. – Київ: Право, 2021. – 672 с.
5. [Цивільне право та процес](#): підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – С. 356.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 *Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник*

Ключові поняття: *Способи захисту цивільних правовідносин, визнання права, визнання правочину недійсним, відшкодування збитків, відшкодування моральної шкоди, збитки, моральна шкода, припинення дії, яка порушує право,*

відновлення положення, яке існувало до порушення права, виконання обов'язку в натурі, припинення правовідношення, зміна правовідношення.

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Поняття, засади та межі здійснення суб'єктивних цивільних прав.
2. Поняття та засади виконання цивільних обов'язків.
3. Способи захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів.
4. Способи юрисдикційної форми захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів.
5. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Порядок реалізації права на захист в цивільному праві.
2. Особливості реалізації права на відшкодування моральної шкоди.
3. Порядок стягнення збитків як форма захисту цивільних прав.
4. Особливості захисту права власності в цивільному праві.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 9.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 5 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 6 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 6 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

е) лекція 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 5 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 6 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 6 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 5 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 6 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 6 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 5 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 6 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 4 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 6 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) лекція 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 6. 1 лекції 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- б) § 6. 2 лекції 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

- в) § 6. 3 лекції 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) § 6. 4 лекції 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Знайдіть на сайті Верховної Ради України Цивільний кодекс України та збережіть його до портфоліо.

2. 3. 2. Продовжуючи працювати з текстом ЦКУ на сайті ВРУ, використайте функцію Зміст та дайте аналіз структури цього нормативно-правового акту.

2. 3. 3. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим словом як «віндикаційний позов», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо.

2. 3. 4. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Татьянченко С.А. Особливості захисту права власності, їх специфіка застосування до об'єктів / С.А. Татьяначенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2024. – Вип. 81, ч. 1. – С. 248.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 7. ПРАВО ВЛАСНОСТІ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#): навч. посібник для студ. закладів вищої освіти спец. : 015 Проф. освіта (всі спеціалізації), 073 Менеджмент, 182 Технології легкої промисловості, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 144 Теплоенергетика, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 053 Психологія. Ч. 1/ І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад.. - Харків: [б. в.], 2019. - 176 с.
2. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
3. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с
4. Харитонов Є.О. [Цивільне право України](#): підручник / Є.О. Харитонов. – Київ: Право, 2021. – 672 с.
5. [Цивільне право та процес](#): підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – С. 356.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: *Право власності, суб'єкт права власності, об'єкт права власності, виділення та поділ спільної власності, спільна сумісна власність, спільна часткова власність, набуття права власності, захист права власності, добросовісний набувач, речові права, речі та майно, право володіння, користування, розпорядження, витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов), самочинне будівництво, конфіскація та реквізиція.*

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Що таке право власності та які його основні елементи?
2. Якими є підстави набуття права власності за Цивільним кодексом України?
3. Які суб'єкти можуть мати право власності? Які бувають форми власності?
4. Що є об'єктами права власності? Чим відрізняються речі від майна?
5. Що таке спільна власність? Як розмежовуються спільна часткова та сумісна власність?
6. Які способи захисту права власності передбачає законодавство України?
7. Хто такий добросовісний набувач? У яких випадках майно не може бути витребувано?
8. Що таке самочинне будівництво? Які правові наслідки його здійснення?
9. Як співвідносяться між собою право власності та інші речові права (наприклад, право користування земельною ділянкою)?

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. *Право власності: поняття, зміст, значення в суспільстві.*
2. *Історичний розвиток інституту права власності.*
3. *Форми права власності в Україні: приватна, державна, комунальна.*
4. *Підстави набуття і припинення права власності за цивільним законодавством.*

5. *Об'єкти права власності: класифікація і особливості.*
6. *Суб'єкти права власності: громадяни, юридичні особи, держава.*
7. *Право власності на житлові приміщення.*
8. *Відмінність права власності від інших речових прав (користування, сервітут).*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 10.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 7 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 8 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 14 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) глави 16 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 7 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 8 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 14 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) глави 16 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 7 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 8 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 14 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) глави 16 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 7 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 8 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- д) глави 14 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- е) глави 16 навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі 1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 9. 1 глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) § 9. 2 глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) § 9. 3 глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) § 10.1 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- д) § 10.2 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

е) § 10.3 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «право користування», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Маковецький А.М. Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право / А.М. Маковецький // Науковий журнал. – 2022. – Вип. 6. – С. 7.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 8. ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ. КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
2. [Теоретико-прикладні основи права: конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.\(всі спеціалізації\) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с](#)
3. Харитонов Є.О. [Цивільне право України](#): підручник / Є.О. Харитонов. – Київ: Право, 2021. – 672 с.
4. [Цивільне право та процес: підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. \[Резворович К. Р. \(кер.\), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.\] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.](#)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від від 18.03.2004 № 1618-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
4. Про господарські товариства [Електронний ресурс]: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс]: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. – Режим доступу: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
6. Про приватизацію державного і комунального майна [Електронний ресурс]: Закон України від 18.01.2018 № 2269-VIII. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>

7. Про приватизацію державного житлового фонду [Електронний ресурс]: Закон України від 19.06.1992 № 2482-ХІІ. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12>

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Зобов'язання, кредитор, боржник, право вимоги, неустойка, пеня, штраф, завдаток, аванс, поручительство, гарантія, іпотека, застава, при тримання, договір, односторонній договір, багатосторонній договір, консенсуальний договір, реальний договір, строк, належне виконання.

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Поняття, ознаки та структура зобов'язання у цивільному праві України
2. Види зобов'язань: класифікація та приклади
3. Договір як підстава виникнення зобов'язань: поняття, види, значення
4. Виконання зобов'язань: принципи, порядок, наслідки порушення
5. Способи забезпечення виконання зобов'язань: поняття та види
6. Припинення зобов'язань: підстави та правові наслідки

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланками завдань до практичних занять 11, 12.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 20 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 21 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 20 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 21 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 20 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 21 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 20 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 21 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 10. 1 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) § 10. 2 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) § 10. 3 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) § 10.4 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- д) § 10.5 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

е) § 10.6 глави 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «неустойка», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Кулібаба О. О. Неустойка як спосіб забезпечення виконання договірних зобов'язань: окремі аспекти застосування [Електронний ресурс] // ЛСЕJ. – 2020. – № 4. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-4/13>.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 9. ДОГОВІРНЕ ПРАВО

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ. КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
2. [Теоретико-прикладні основи права: конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.\(всі спеціалізації\) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с](#)
3. [Договірне право України](#). Загальна частина : навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред.О.В. Дзери. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 896 с.
4. [Цивільне право та процес: підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. \[Резворович К. Р. \(кер.\), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.\] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.](#)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від від 18.03.2004 № 1618-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
4. Про господарські товариства [Електронний ресурс]: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс]: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. – Режим доступу: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Договір, договірне право, принцип свободи договору, сторони договору, односторонній та двосторонній договір, відплатний та безвідплатний договір, консенсуальний та реальний договір, публічний договір, договір приєднання, попередній договір, оферта, акцепт, істотні умови договору, принцип належного виконання, забезпечення виконання зобов'язань, форс-мажор, виконання договору, розірвання договору, недійсність договору, неустойка (штраф, пеня), відшкодування збитків, розірвання договору через порушення.

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Поняття договірного права як галузі права.
2. Предмет та метод договірного права.
3. Джерела договірного права.
4. Загальне поняття «зобов'язання» та його співвідношення з поняттям «договір».
5. Поняття та зміст господарського договору.
6. Класифікація договорів.
7. Форма, зміст та порядок укладання договорів.
8. Загальні підстави виконання договорів.
9. Способи забезпечення виконання договорів.
10. Відповідальність за порушення виконання договорів у сфері підприємництва: підстави та особливості застосування.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Принцип свободи договору та його обмеження у цивільному праві
2. Класифікація та основні види цивільно-правових договорів
3. Порядок укладення, зміни та розірвання договору в цивільному праві

4. *Відповідальність за порушення договірних зобов'язань: механізми захисту прав сторін*
5. *Недійсність договору: правові підстави та наслідки*
6. *Способи забезпечення виконання договірних зобов'язань: застава, порука, неустойка*
7. *Договірні зобов'язання у сфері електронної комерції: особливості та правове регулювання*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 13.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 7 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 20 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 21 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 7 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 7 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 7 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 1 глави 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- б) § 2 глави 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) § 4 глави 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) § 1 глави 7 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) § 2 глави 7 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «договір», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Біленко М. С. Загальні положення про договір у цивільному праві [Електронний ресурс] // LSEJ. – 2022. – № 1. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-1/87>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 10. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
2. [Теоретико-прикладні основи права: конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.\(всі спеціалізації\) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с.](#)
3. [Право інтелектуальної власності](#) : підруч. / А. В. Аксютіна, Л. В. Межевська, О. В. Нестерцова-Собакарь та ін. ; за заг. ред.і передм. д-ра юрид наук, доц. Т. В. Ярошевської. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 336 с.

4. *Цивільне право та процес: підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/lawsshow379212>
2. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/lawsmain31897вр>
3. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. Київ : Парламентське видавництво, 2005. - 52 с.
5. Про охорону географічних зазначень та найменувань походження для сільськогосподарських та харчових продуктів : Регламент Ради ЄС від 24 червня 1992 р. №2081/92. URL : http://www.uatm.com.ua/show_law.php
6. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.01.1993 / 36. нормат. актів з питань промислової власності. Київ : Вища школа, 1998. С. 27–47.
7. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 01.06.2000. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 8. Ст. 37.
8. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 / 36. нормат. актів з питань промислової власності. Київ : Вища школа, 1998. С. 66–79.
9. Про правову охорону географічних зазначень : Закон України від 16.06.1999. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 32. Ст. 267.
10. Про правову охорону промислових зразків : Директива Європейського Парламенту та Ради ЄС від 13 жовтня 1998 р. №98/71/ЄС. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a88 (дата звернення: 18.04.2016).

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: *Інтелектуальна власність, авторське право, суміжні права, патент, торговельна марка, промисловий зразок, ноу-хау, ліцензійний договір, контрафакція, захист прав інтелектуальної власності*

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Що таке інтелектуальна власність, і які її основні види?
2. Якими законами регулюється право інтелектуальної власності в Україні та міжнародному праві?
3. Які права надає авторське право творцеві?
4. Чим відрізняються патенти, авторське право та товарні знаки?
5. Як здійснюється реєстрація та захист об'єктів інтелектуальної власності?
6. Які існують механізми захисту прав інтелектуальної власності від порушень?
7. Яка роль судової практики у сфері інтелектуальної власності?
8. Які сучасні виклики існують у сфері цифрового права інтелектуальної власності?

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. *Поняття та сутність права інтелектуальної власності*
2. *Авторське право та суміжні права: особливості та правове регулювання*
3. *Патентне право: основи правової охорони винаходів та корисних моделей*
4. *Торговельні марки та комерційні найменування: правова природа*
5. *Захист прав інтелектуальної власності в цифрову епоху*
6. *Міжнародно-правове регулювання інтелектуальної власності*
7. *Проблеми піратства та контрафакції у сфері інтелектуальної власності*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 14.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- д) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- ж) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- д) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- ж) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

- д) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- ж) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) глави 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) глави 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- д) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- е) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- ж) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- е) § 11.1 глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- ж) § 11.2 глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- з) § 11.3 глави 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- и) § 12.1 глави 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

к) § 12.2 глави 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «АВТОР», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Тараненко О. М. Особливості правового регулювання географічних зазначень за законодавством ЄС та України [Електронний ресурс] // Вісник права. – 2024. – № 69. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2024.69.25>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 11. СПАДКОВЕ ПРАВО

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
2. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с.
3. [Спадкове право](#): навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / кол. авт. ; кер.авт. кол, канд. юрид. наук, доц. НестерцоваСобакарь О.В. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр.справ.2017. – 164 с.
4. [Цивільне право та процес](#): підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 *Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник*

Ключові поняття: Спадкування, спадкодавець, спадкоємець, заповіт, законне спадкування, оформлення спадщини, відмова від спадщини, обов'язкова частка у спадщині, черговість спадкування, наслідування за правом представлення, спадкова трансмісія, спільна власність спадкоємців, виконання заповіту, спадковий договір

1. 2. 2 *Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:*

1. Поняття та принципи спадкового права України.

2. Спадкування за законом: черговість спадкування.
3. Спадкування за заповітом: особливості складання та виконання.
4. Обов'язкова частка у спадщині: правовий зміст та порядок визначення.
5. Відмова від спадщини: правові наслідки та порядок оформлення.
6. Спадковий договір: сутність, умови та відмінності від заповіту.
7. Підстави визнання заповіту недійсним.
8. Набуття спадщини та процедура її оформлення.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Роль нотаріуса у спадкових справах
2. Спадковий договір як альтернатива заповіту
3. Спадкова трансмісія: механізм і правові наслідки
4. Проблеми спадкування нерухомості у цивільному праві
5. Міжнародні аспекти спадкового права: порівняльний аналіз законодавства різних країн
6. Актуальні проблеми оскарження заповіту у судовій практиці
7. Правовий статус відказоодержувачів у спадковому праві
8. Електронний заповіт: перспективи цифровізації спадкового права
9. Захист прав малолітніх та недієздатних спадкоємців
10. Спадкування корпоративних прав: виклики та можливості
11. Проблематика поділу спадщини між спадкоємцями

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 16.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 8 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 8 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 8 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) лекції 8 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 15.1 глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) § 15.2 глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) § 15.3 глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- г) § 15.4 глави 15 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «СПАДКОДАВЕЦЬ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Біленко В. І. Особливості універсального правонаступництва у спадкових правовідносинах в Україні [Електронний ресурс] // LSEJ. – 2023. – № 12. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-12/141>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 12. СІМЕЙНЕ ПРАВО

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Правові засади українського суспільства](#). Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.
2. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2020. – 182 с.
3. [Сімейне право України](#) : навч. посіб. / М. М. Дякович. – Харків : ЕКУС, 2022. – 416 с.
4. [Цивільне право та процес: підготовка до іспиту](#) : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р. (кер.), Юнін О. С., Круглова О. О. та ін.] – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – Ч. 1. – 295 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Сімейний кодекс України [Текст] : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. – К. : Відомості Верховної Ради України, 2002. – 112 с.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 *Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник*

Ключові поняття: Сімейне право, шлюбний договір, розірвання шлюбу, опіка та піклування, аліменти, майнові права подружжя, батьківські права, усиновлення, спадкування, репродуктивні права

1. 2. 2 *Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:*

1. Поняття та основні принципи сімейного права.

2. Джерела сімейного права України.
3. Шлюб як правовий інститут: умови та порядок укладення.
4. Особисті немайнові та майнові права подружжя.
5. Правові наслідки припинення шлюбу (розірвання, визнання недійсним).
6. Види та порядок укладення шлюбного договору.
7. Права та обов'язки батьків і дітей.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Еволюція сімейного права в Україні та світі.
2. Інститут шлюбу: історія, сучасний стан, перспективи розвитку.
3. Розірвання шлюбу: соціальні та правові аспекти.
4. Майнові права подружжя: проблеми та шляхи їх вирішення.
5. Права дитини у сімейному праві України.
6. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей.
7. Юридична природа та практика застосування шлюбного договору.
8. Аліментні зобов'язання в Україні: теорія і практика.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 15.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

- в) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) розділу 1 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) розділу 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) розділу 3 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- д) § 17.1 глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- е) § 17.2 глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- ж) § 17.3 глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- з) § 17.4 глави 17 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «СПІЛЬНА СУМІСНА ВЛАСНІСТЬ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Менджул М. В. Застосування принципів сімейного права [Електронний ресурс] // Підприємництво, господарство і право. – 2019. – № 11. – С. 49–53. – DOI: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/27395>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 13. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ОСВІТИ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УППА, 2020. – 182 с.
2. [Теоретико-правові основи освіти](#) : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. [Освітнє право у схемах та таблицях](#): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Іваній О.М. [Освітнє право України](#): навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 298 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII

4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.

5. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: система освіти, складники освіти, рівні освіти, заклад освіти, вища освіта, загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, університет, академія, коледж, інститут, ліцей, гімназія, школа, училище, автономія закладів освіти, правовий статус закладу освіти, бюджетна організація

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Система освіти: поняття та зміст.
2. Складники освіти.
3. Рівні освіти.
4. Правовий статус закладів освіти.
5. Заклади загальної середньої освіти.
6. Заклади вищої та професійної (професійно-технічної) освіти

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Сутність системи освіти України.
2. Характеристика загальної середньої освіти.
3. Характеристика професійної (професійно-технічної) освіти.
4. Характеристика вищої освіти.
5. Правовий статус закладів вищої освіти.
6. Правовий статус закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 17.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) опрацюйте схеми до теми 2 та на їх підставі складіть план навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 2 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 3 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 2 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 3 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 2 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 3 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) лекції 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) опрацюйте схеми до теми 2 та на їх підставі складіть плановий конспект навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

- в) теми 2 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 3 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) лекції 9 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) опрацюйте схеми до теми 2 та на їх підставі складіть плановий конспект навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 2 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 3 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «СКЛАДНИКИ ОСВІТИ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Жолобчук Р. М. Освітнє право як самостійна галузь права України [Електронний ресурс] // Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ». – 2023. – DOI: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/34474>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самостійно.

ТЕМА 14. ОСВІТНЄ ЗАКОНОДАВСТВО

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
2. [Теоретико-правові основи освіти](#) : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. [Освітнє право у схемах та таблицях](#): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Іваній О.М. [Освітнє право України](#): навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 298 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року №

2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.

2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: право на освіту, закон «Про освіту», державні освітні стандарти, освітні рівні, акредитація закладів освіти, ліцензування освітньої діяльності, академічна доброчесність, освітня субвенція, автономія закладів освіти, інклюзивна освіта, професійна освіта, вища освіта, державний контроль у сфері освіти

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Система освітнього законодавства.
2. Основні інститути освітнього законодавства.
3. Характеристика ЗУ «Про освіту».
4. Доступ до освіти: законодавчі аспекти.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Правові засади функціонування освітньої системи України.
2. Автономія університетів в Україні: законодавчі аспекти та реалії
3. Освітнє законодавство України та Болонський процес
4. Законодавче забезпечення інклюзивної освіти в Україні
5. Захист прав студентів у світлі чинного освітнього законодавства

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 18.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) опрацюйте схеми до теми 1 та на їх підставі складіть план навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 модуля II навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 1 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 1 модуля II навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 1 модуля II навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) лекції 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) опрацюйте схеми до теми 1 та на їх підставі складіть плановий конспект навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 модуля II навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 1 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) лекції 10 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 1 модуля II навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 1 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «ЗАКОНОДАВСТВО В ГАЛУЗІ ОСВІТИ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Гладуш І., Денисенко В. Нормативно-правове забезпечення розвитку освіти в Україні [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми гуманітарних наук. – 2022. – № 55 (1). – DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-42>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 15. ПРИНЦИП АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ПОРУШЕНЬ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
2. [Теоретико-правові основи освіти](#) : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. [Освітнє право у схемах та таблицях](#): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Іваній О.М. [Освітнє право України](#): навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 298 с.

5. Правові засади українського суспільства. Ч. 2 : навч. посіб. / І. Г. Васильєва, Н. Г. Васильєва, О. П. Варич; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2020. – 166 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Академічна доброчесність, академічний плагіат, само плагіат, обман, списування, фабрикація, фальсифікація, унікальність тексту, академічна відповідальність, догана, попередження, відрахування, реєстр порушників принципу академічної доброчесності.

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Принцип академічної доброчесності: поняття та зміст.
2. Нормативно-правове закріплення принципу академічної доброчесності.
3. Форми порушення принципу академічної доброчесності працівниками ЗВО.
4. Форми порушення принципу академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. *Етико-правове регулювання відносин в системі вищої освіти.*

2. *Європейський досвід формування добросоціального середовища в системі вищої освіти.*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 20.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) лекції 11 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) § 16. 1 глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- а) § 16. 2 глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- б) § 16. 3 глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури);
- г) § 16. 4 глави 16 навчального джерела 5 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «ПЛАГІАТ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Пронь Н. Б., Гайдук І. С. Академічна доброчесність: актуальні питання та світові тенденції наукових досліджень [Електронний ресурс] // Інноваційна педагогіка. – 2019. – № 18 (2). – DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-18-2-35>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 16. ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
2. [Теоретико-правові основи освіти](#) : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. [Освітнє право у схемах та таблицях](#): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Іваній О.М. [Освітнє право України](#): навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 298 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Органи управління освітою, державний орган, виконавча влада, Міністерство освіти і науки України, органи місцевого самоврядування, Національна академія наук, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, факультет, кафедра, наукова бібліотека, ректорат, деканат, Вчена рада ЗВО, вчена рада факультету, студентське самоврядування, орган студентського самоврядування

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Система органів управління освітою.
2. Повноваження Міністерства освіти і науки України.
3. Повноваження органів місцевого самоврядування.
4. Повноваження засновника закладу освіти.
5. Управління закладом вищої освіти.
6. Управління закладом професійно-технічної освіти.
7. Структурні елементи ЗВО.
8. Структурні елементи ЗПТО

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Правовий статус та повноваження Міністерства освіти і науки України в системі управління освітою.
2. Правовий статус та повноваження засновника закладу освіти.
3. Правовий статус та повноваження органів місцевого самоврядування в системі управління освітою.
4. Правовий статус Вченої ради закладу вищої освіти.
5. Правовий статус органів громадського самоврядування.
6. Правовий статус та повноваження органів студентського самоврядування.

7. *Органи управління закладом професійно-технічної освіти.*
8. *Колективні органи управління закладом вищої освіти.*
9. *Структура закладу вищої освіти.*
10. *Структура закладу професійно-технічної освіти.*

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 22.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 3, 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 4 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 3, 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 4 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

- б) теми 3, 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 4 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) лекції 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 3, 6 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 4 модуля III навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі 1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) п. 12. 1 лекції 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) п. 12. 1 лекції 12 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «ФАКУЛЬТЕТ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Ржечицька С. Законодавче і нормативно-правове забезпечення діяльності закладів вищої освіти України [Електронний ресурс] // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2023. – № 2. – DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2023.284664>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 17. ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОBOB'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
2. [Теоретико-правові основи освіти](#) : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. [Освітнє право у схемах та таблицях](#): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.

4. Іваній О.М. Освітнє право України: навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – 298 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: Рівні вищої освіти, вища освіта, ступені вищої освіти, молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук, стандарт вищої освіти, стандарт освітньої діяльності, освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма, структурно-логічна схема підготовки, навчальний план, робоча навчальна програма дисципліни, робочий навчальний план, академічна мобільність, ступенева мобільність, кредитна мобільність, внутрішня академічна мобільність, міжнародна академічна мобільність, якість вищої освіти

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Рівні вищої освіти.
2. Ступені вищої освіти.
3. Стандарти вищої освіти.
4. Нормативні документи, які визначають зміст освіти.
5. Галузі знань та спеціальності в системі вищої освіти.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Документи про вищу освіту.
2. Зміст освіти: поняття та структура.
3. Академічна мобільність викладачів.
4. Академічна мобільність студентів.
5. Суть академічної відповідальності.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 21.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) лекції 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) лекції 13 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) пункту 7 теми 2 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Романинець М. Р. Академічна мобільність українського студентства в умовах глобалізованого простору: філософсько-правові аспекти [Електронний ресурс] // Львівський державний університет внутрішніх справ. – 2019.

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 18. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. [Теоретико-прикладні основи права](#): конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
2. [Теоретико-правові основи освіти](#) : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. [Освітнє право у схемах та таблицях](#): навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Іваній О.М. [Освітнє право України](#): навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 298 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник

Ключові поняття: освітній процес, форми навчання, очна форма навчання, заочна форма навчання, лекція, практичне заняття, семінарське заняття, лабораторне заняття, консультація, індивідуальне заняття, індивідуальне завдання, кредит, академічна година, атестація здобувачів вищої освіти, іспит, диференційований залік, семестровий залік.

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Навчальний час студента.
2. Форми навчання та форми організації освітнього процесу.
3. Поняття та види навчальних занять.
4. Форми самостійної роботи та види контролю за виконанням самостійної роботи.
5. самостійної роботи.
6. Контрольні заходи як форма організації освітнього процесу.
7. Атестація здобувачів вищої освіти.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Форми організації освітнього процесу.
2. Навчальні заняття: поняття, види, зміст.
3. Атестація здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
4. Атестація здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
5. Атестація здобувачів вищої освіти на третьому (науково-освітньому) рівні вищої освіти.
6. Форми та зміст контрольних заходів.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 23, 24.

2. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 6 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 6 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 6 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

- а) лекції 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 6 навчального джерела 2 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі

1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

- а) п.14.1 лекції 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

- б) п.14.2 лекції 14 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- в) п.14.3 лекції 14 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «КРЕДИТ ЄКТС», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Голубенко Т., Шкодин А. Педагогічні технології організації освітнього процесу у ЗВО [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми гуманітарних наук. – 2023. – № 59 (3). – DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-3-51>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформуйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

ТЕМА 19. ПРАВОВИЙ СТАТУС УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. 1. РОБОТА З ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ, КОНСПЕКТОМ ЛЕКЦІЙ АБО ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ЗА ТЕМОЮ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Теоретико-прикладні основи права: конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 015 Проф. осв.(всі спеціалізації) /Д. В. Коваленко, О. П. Варич ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – 182 с.
2. Теоретико-правові основи освіти : навч.-наоч. посіб. / О. П. Варич, Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : [б. в.], 2018. – 104 с.
3. Мирошниченко В.О., Мирошниченко Ю.А., Фролов Ю.М. Освітнє право у схемах та таблицях: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Іваній О.М. Освітнє право України: навчальний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 298 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року; із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-іV; станом на 1 січня 2006 року / М-во юстиції України ; М-во юстиції України. – Офіц. вид. – К.: [б. в.], 2006. – 126 с.
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.
5. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР

1. 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ УСНИХ ТА ПИСЬМОВИХ ВПРАВ

1. 2. 1 *Опрацюйте ключові поняття теми та складіть термінологічний словник*

Ключові поняття: Науково-педагогічні працівники, педагогічні працівники, наукові працівники, адміністративно-правовий статус, суб'єктивні права, юридичні обов'язки, колективний договір, посада педагогічного та

науково-педагогічного працівника, штатний розпис, доцент, професор, асистент, старший викладач, трудовий договір, контракт, конкурсний відбір, робочий час, робочий день, робочий тиждень, режим робочого часу, норми часу, навчальне навантаження, відпустка, відпустка науково-педагогічних працівників, соціальна відпустка, творча відпустка, заробітна плата, основна заробітна плата, додаткова заробітна плата, підвищення кваліфікації, стажування, атестація педагогічних працівників, атестація педагогічних працівників

1. 2. 2 Підготуйтеся до експрес-опитування за наступними питаннями для обговорення:

1. Правовий статус науково-педагогічних працівників.
2. Правовий статус педагогічних працівників.
3. Правовий статус наукових працівників.
4. Гарантії реалізації прав працівників закладів освіти.
5. Проведення конкурсу та порядок укладання контракту з науково-педагогічними працівниками.
6. Робочий час та відпустка працівників освіти.

1. 2. 3 Підготуйте презентацію чи усну доповідь за наступними темами:

1. Підвищення статусу професії працівників закладів освіти.
2. Сучасний стан регулювання проблеми підвищення кваліфікації працівниками закладів освіти.
3. Концепція розвитку педагогічної освіти в частині розширення державних гарантій з реалізації прав працівників освіти.
4. Сучасні вимоги до педагогічних працівників.

1. 2. 3 Ознайомтесь на сайті дистанційної освіти з бланком завдань до практичного заняття 25, 26.

4. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

2.1. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРАВЛЕНИХ НА САМОУДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. Виконання завдань 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 передбачає можливість обрати один варіант на власний розсуд.

2. 1. 1 Складіть план:

- а) лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 4 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 2 Виокремте основні смислові елементи:

- а) лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 4 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);
- д) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 3 Знайдіть поняття, судження, умовиводи (2-3) у тексті:

- а) лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);
- б) теми 4 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- в) теми 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);
- г) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

д) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 1. 4 Складіть плановий конспект:

а) лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

б) теми 4 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

в) теми 5 навчального джерела 3 (список рекомендованої літератури);

г) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури);

д) теми 1 модуля V навчального джерела 4 (список рекомендованої літератури).

2. 2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ. Вимоги до анотації див. в розділі 1. Методичні рекомендації.

2. 2. 1 Складіть анотацію до:

г) п.16.1 лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

д) п.16.2 лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури);

е) п.16.3 лекції 16 навчального джерела 1 (список рекомендованої літератури).

2. 3. ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ, НАПРВЛЕНИХ НА УДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ ЗАКОНОДАВЧИМИ БАЗАМИ

2. 3. 1. Сформуйте список нормативно-правових актів на сайті ВРУ за таким ключовим поняттям як «АКАДЕМІЧНА СВОБОДА», класифікуйте його в залежності від юридичної сили та збережіть до Портфоліо

2. 3. 2. На сайті Верховної Ради України в розділі [Термінологія законодавства](#) спробуйте знайти значення 3 ключових понять з теми (див. Список ключових понять у блоці 1. 2. 1).

3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

3. 1. За ключовими словами знайдіть наукову статтю в рамках теми та зробіть її аналітичний огляд.

Наприклад, можна використати це джерело:

Губанова Т. О. Адміністративно-правовий статус педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників як учасників освітнього процесу за Законом України «Про освіту» [Електронний ресурс] // Київський юридичний журнал. – 2022. – № 2. – DOI: <https://doi.org/10.32782/klj-2022-2.02>

4. ФОРМУВАННЯ ПОРТФОЛІО

4. 1. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані навчальні матеріали.

4. 2. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі опрацьовані нормативно-правові акти.

4. 3. Сформууйте електронну теку за цією темою, в якій розміщені всі виконані Вами індивідуальні завдання, як в рамках аудиторної роботи, так і самотійно.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності: підручник для магістрів вищ. навч. закл. спец. "Проф. освіта. (за спеціалізаціями)"/ Д. В. Коваленко; Укр. інж.-пед. акад.. - Харків: Друкарня Мадрид, 2016. - 444 с.

2. [Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. - Тернопіль: Навчальна книга -Богдан, 2004.-384с.](#)

3. Законодавча база управління навчальними закладами: навч. посібник/ С. М. Ніколаєнко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ: НУБіП, 2015. - 225 с.: табл., рис.

4. [Освітнє право : навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ](#) / [авт. кол.: В. В. Астахов, К. В. Астахова (мол.), О. Л. ВойноДанчишина та ін.] ; за заг. ред. В. В. Астахова ; Нар. укр. акад. ; Міжнар. фонд «Відродження». – Х. : Вид-во НУА, 2011. – 188 с.

5. [Проект Тюнінг](#) – гармонізація освітніх структур в Європі. <http://tuning.unideusto.org/tuningeu>

6. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.

7. Система освіти в Україні та освітні стандарти: конспект лекцій для для слухачів магістратури денної та заоч. форм навч. за спец. 073 Менеджмент (Управління навчальним закладом)/ О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова; Укр. інж.-пед. акад., Каф. педагогіки та методики професійного навчання. - Харків: УПА, 2016. - 32 с.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ:

1. Конституція України (1996 р.).

2. Кодекси України:

2.1 Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 №322-VIII.

2.2 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X.

2.3 Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

3. Закони України:

3.1 Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII

3.2 Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII.

- 3.3 Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10.02.1998 №103/98-ВР.
- 3.4 Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від від 26.11.2015 № 848-VIII
- 3.5 Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV.
- 3.6 Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII.
- 3.7 Про колективні договори і угоди: Закон України від 1.07.1993 № 3356-XII.
- 3.8 Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР.
4. Постанови Кабінету Міністрів України:
- 4.1 Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 № 752.
- 4.2 Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187
- 4.3 Про затвердження форми сертифіката про акредитацію освітньої програми, порядку оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку таких сертифікатів: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1117
- 4.4 Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2014 №630.
- 4.5 Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 №244.
- 4.6 Про затвердження Положення про професійно-технічний навчальний заклад: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.1998 № 1240.
- 4.7 Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08. 2010 № 796.
- 4.8 Про затвердження Типового договору про надання освітніх послуг між вищим навчальним закладом та фізичною (юридичною) особою: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 №634.
- 4.9 Про затвердження Порядку пільгового кредитування для здобуття професійно-технічної та вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341.
- 4.10 Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту: Постанова Кабінету Міністрів України від 3.06.1999 №956.

4.11 Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 №266.

4.12 Про затвердження Державного переліку професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2007 №1117.

4.13 Про затвердження Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2019 № 41

4.14 Про затвердження Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Наказ МВС України від 20.02.2017 № 141

4.15 Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 №567.

4.16 Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: Постанова Кабінету Міністрів України від 12. 08.2015 №579.

4.17 Про документи про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 №193.

4.18 Про документи про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка і додатки до них: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 645

4.19 Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 №963.

4.20 Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109.

4.21 Деякі питання реалізації статті 54 Закону України «Про вищу освіту»: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 №656.

4.22 Деякі питання реалізації статті 42 Закону України «Про вищу освіту»: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2014 №726.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Варич Оксана Петрівна
Коваленко Денис Володимирович

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ ПРАВА

Методичні рекомендації
до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання
за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

В авторській редакції

Підписано до розміщення .10.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 5,73. Обсяг 1,544 Мб. Зам. № 348/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна